

שואת יהדות רומניה הגדולה

– "זוכרים את שואת יהדות רומניה הגדולה"

תקציר:

"זכור את אשר עשה לך עמלק.." (דברים כ"ה, י"ז)

"והגדת לבנך ביום ההוא לאמור" (שמות י"ג, ח')

ערך: אברהם איווניר, 16.5.2018

תחילת הפתרון הסופי –

רצח יהודי רומניה

רומניה הייתה בעלת ברית של גרמניה
הנאצית בשנים 1940-1944. מספר
היהודים שנאמד בה לפני מלחמת העולם
השנייה עמד על כ - 757,000. במרחב הזה
באירופה רווחו מאז ומתמיד נטיות
אנטישמיות ואלה התחזקו מאד ערב
מלחמת העולם השנייה.

תחילת הפתרון הסופי – רצח יהודי רומניה (המשך)

בסך הכל נרצחו באזורים שבשליטת רומניה תחת הדיקטטורה של אנטונסקו 380,000 עד 400,000 יהודים, כולל יהודי טרנסניסטריה.

מקור:

<http://www.yadvashem.org/he/holocaust/about/final-solution-beginning/romania-jews-murder>

אנו זוכרים את השואה והגבורה ברומניה הגדולה ובטרנסניסטריה:

- זוכרים את הטבח ההמוני שנעשה ביהודי בסרביה, צפון בוקובינה.
- את הגירושים ההמונים בצעדות המוות לגטאות, למחנות עבודה ולמחנות המוות בטרנסניסטריה.
- הפוגרומים, מחנות עבודת הכפייה, הגזירות ורדיפות היהודים ברגאט.

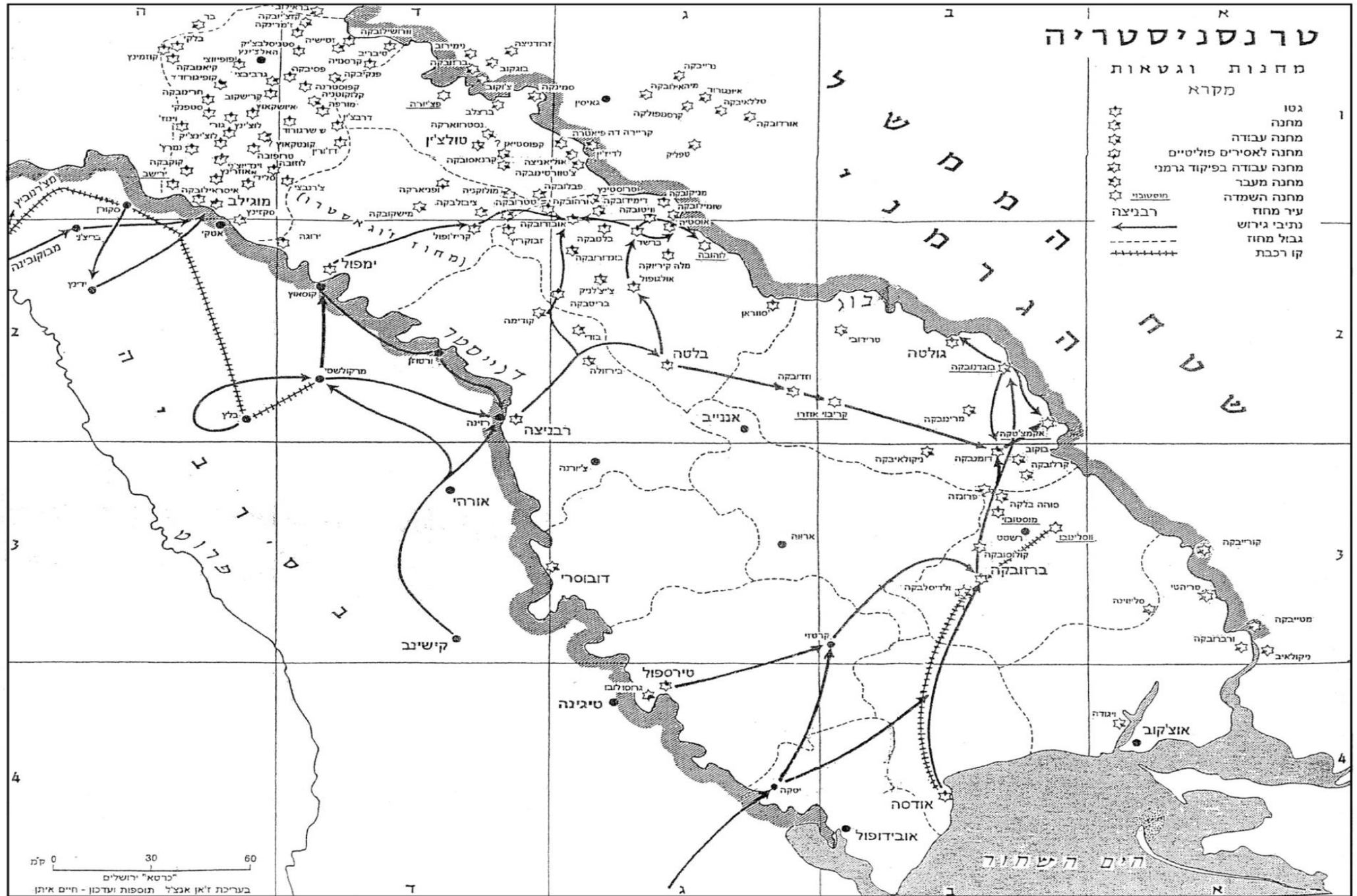
טרנסניסטריה - TRANSNISTRIA

חבל ארץ בדרום במערב אוקראינה
בין הנהר בוג במזרח ובין הנהר
הדניסטר במערב, בין חוף הים
השחור והעיר אודסה בדרום ובין
קו מצפון לעיר מוהילוב פודולסקי.

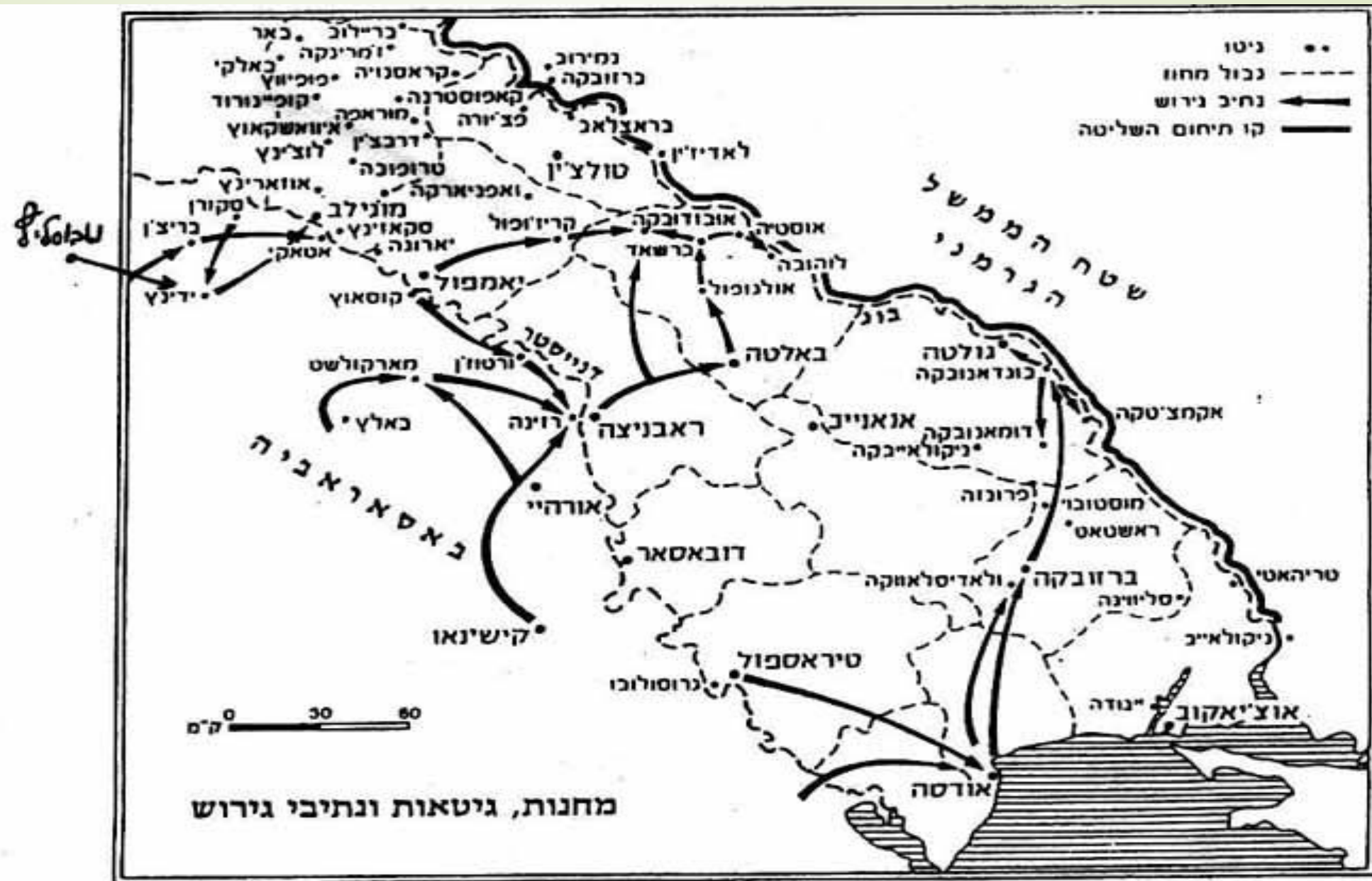

טרנסניסטריה - TRANSNISTRIA

- ▶ השם "טרנסניסטריה" הינה הגדרה גיאוגרפית מלאכותית אד-הוק שנוצרה במלחמת העולם השנייה, ומתייחס לאותו חלק של אוקראינה שהיטלר מסר לרומניה בתמורה על השתתפותה במלחמה בברית המועצות (הסכם טיגינה 31/08/1941).
- ▶ ב"טרנסניסטריה" רוכזו היהודים שגורשו מבוקובינה, מחוז דורוהוי ובסרביה.
- ▶ בטרנסניסטריה היו: כ-150 גטאות, מחנות עבודה ומחנות השמדה! (ראה מפה בשקף הבא)

מפת הגירוש לטרנסניסטריה

אירועים מרכזיים על ציר הזמן בשואת יהדות רומניה

10

➤ 1 ביולי 1940 – הפוגרום ביהודי דורוהוי.

➤ 21 לינואר 1941 – הפוגרום ביהודי בוקרשט (מרד

הלגיונרים)

➤ 28 ליולי 1941 – הפוגרום ביהודי יאשי (15.000

נרצחים).

➤ יולי 1941 – הטבח האכזרי ביהודי צפון בוקובינה

ובסרביה (120,000 נרצחים).

אירועים מרכזיים על ציר הזמן בשואת יהדות רומניה

(המשך)

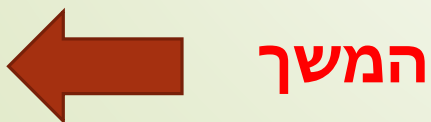
11

- ▶ יולי-אוגוסט 1941- שורדי החרב בצפון בוקובינה, מגורשים בצעדות מוות אכזריות לגטאות/מחנות הזמניים (מחנות מעבר) בבסרביה (אדניץ, מרקולשטי, סקורני ועוד).
- ▶ 31 אוגוסט 1941 – הסכם "טיגינה", טרנסניסטריה בשליטת השלטון הרומני.
- ▶ ספטמבר- נובמבר 1941 – הגירושים לטרנסניסטריה, בצעדות מוות אכזריות של שורדי החרב מצפון בוקובינה ובסרביה, יחד עם יהודי דרום בוקובינה, צ'רנוביץ ומחוז דורוהוי.
- ▶ מרץ 1944 – שחרור טרנסניסטריה על ידי הצבא הסובייטי.

השואה ברגאט – מחוזות מולדובה, וולכיה ואולטניה

12

- הפוגורמים ביהודי דורוהוי, בוקרשט, יאשי ועוד.
- מחנות עבודות כפייה.
- גירושי עונשין לטרנסניסטריה (קומוניסטים ומשטמתי עבודות כפייה).

השוואה ברגאט – מחוזות מולדובה, וולכיה ואולטניה

- נישול זכויות אזרח מיהודים והוצאתם מהאיגודים המקצועיים (רופאים, משפטנים, מהנדסים ועוד).
- ילדים יהודיים גורשו מבתי ספר הממלכתיים.
- החרמת רכוש יהודי.
- בחלק מהערים יהודים הוכרחו לשאת את הטלאי הצהוב.

השמדת יהדות טרנסילבניה הצפונית

14

➤ 30 אוגוסט 1940 - סיפוח טרנסילבניה צ' מרומניה להונגריה.

➤ 19 מרץ 1944 – כיבוש הונגריה בידי הגרמנים.

➤ אפריל-מאי 1944 – הפקעת נכסי היהודים והכנסתם באכזריות רבה לגטאות, ע"י

הז'נדרמריה, המשטרה והרשויות המקומיות ההונגרים (ופקידות גרמנית).

➤ 16 מאי-27 ביוני 1944 – גירוש יהודי טרנסילבניה הצפונית, להשמדה באושוויץ. הגירוש

בפועל בוצע ע"י השלטון ההונגרי, ברכבות משא, 45 משלוחים (131,641 יהודים). מסע

הגירוש לאושוויץ עבר לאורך מסילות הברזל לעבר קושיצה KOSICE ומשם קיבלו

הגרמנים לידיהם את הרכבות בדרך להשמדה באושוויץ.

פרקים בתולדות השואה - מקורות

קישורים – LINK:

► תחילת הפתרון הסופי רצח יהודי רומניה –

<http://www.yadvashem.org/he/holocaust/about/final-solution-beginning/romania-jews-murder>

► השואה, בטרנסילבניה הצפונית –

http://www.yadvashem.org/odot_pdf/Microsoft%20Word%20-%201316.pdf

► השואה ברומניה, בסרביה, בוקובינה וטרנסניסטריה –

<https://www.yadvashem.org/he/education/educational-materials/learning-environment/romania-transnistria.html>

אברהם איווניר (שורד השואה), נייד: 050-7338063

• חבר במועצת יד ושם, חבר בוועד המנהל של העמותה הפרלמנטרית הישראלית לפעילות לשכר השואה וסיוע לניצוליה.

• חבר בהנהלת הארגונים: יהודי בוקובינה, ניצולי טרנסניסטריה, וא.מ.י.ר (ארגון מאוחד של יהודי רומניה).